

## SPIS TREŚCI

### Wprowadzenie

*Renata Stefańska-Klar*

Komunikacja międzyludzka w kontekście pytań o jakość życia człowieka ..... 6

### Część I

#### Porozumiewanie się jako element i wyznacznik dobrostanu człowieka

*Anna Porczyńska*

✓ Sztuka porozumiewania się a doświadczanie szczęścia i dobrostan psychiczny ..... 10

*Марина Клементьева*

Сюжеты и события автобиографического нарратива ..... 21

*Renata Stefańska-Klar*

Nadzieja i jej przestrzeń komunikacji ..... 30

*Руслан Ткач*

Моделирование системы конкурентоспособности менеджера ..... 39

*Елена Милашевич*

Самоуважение как аспект социальной идентичности в зрелом возрасте ..... 46

*Janina Konopnicka*

Pozytywne aspekty porozumiewania się i ich rola terapeutyczna w opinii studentów ..... 49

### Część II

#### O różnych drogach dochodzenia do porozumienia

*Jolanta Krzyżewska*

✓ Porozumienie a wybaczenie. O pewnej możliwości zastosowania kategorii „porozumienie” ..... 56

*Диана Алексеенко*

Особенности отношений с близкими людьми в студенческой среде ..... 67

*Adam Musioł*

Komunikowanie się w obszarze życia społecznego przez Internet ..... 70

*Seweryn Krzyżewski*

Scena – widowia: porozumienie w teatrze. O specyfice teatru politycznego ..... 74

*Paweł F. Nowak*

✓ Imprezy sportowo – rekreacyjne jako płaszczyzna porozumienia i integracji ..... 86

*Magdalena Liszka*

✓ Dyskryminacja ze względu na wiek barierą komunikacji międzypokoleniowej ..... 94

### **Część III**

#### **Procesy komunikacyjne w kontekście rozwojowo-wychowawczym**

**Aleksandra Milczanowska**

Znaczenie kompetencji komunikacyjnych w procesie kształtowania podmiotowej orientacji człowieka ..... 100

**Вероника Каратерзи**

Взаимосвязь характеристик когнитивной среды и психического развития младенцев ..... 108

**Галина Азаренок**

Развитие контекстной речи у дошкольников ..... 113

**Марина Шмуракова**

Социально-психологическая рефлексия в младшем подростковом возрасте ..... 118

**Юлия Довгая**

Роль мышления в процессе социализации младших подростков ..... 124

**Tatiana Osolińska**

✓ Strach i lęk związany z rozstaniem z rodzicami a pytania dziecka ..... 128

**Valiantsina Valchok**

Badanie zachowania osobowościowego rodziców z pozycji dziecka ..... 131

### **Część IV**

#### **Trudności w rozwoju komunikacji społecznej u dzieci a możliwość działań korekcyjno-terapeutycznych**

**Jekatierina Biespanskaja-Pawlenko**

Podstawy funkcjonalno-stadialnej korekcji rozwoju psychicznego dzieci w młodszym wieku szkolnym ..... 136

**Ala Haluza**

✓ Możliwości korekcji nieśmiałości u dzieci w wieku przedszkolnym ..... 142

**Maria Szwed**

✓ Problem korekcji zachowań komunikacyjnych wśród uczniów klas integracyjnych ..... 148

**Izabela Bieńkowska, Ewa Golbik**

Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych i trening komunikacji jako elementy niezbędne w poprawie jakości funkcjonowania młodzieży w środowisku rówieśniczym ..... 153

**Маргарита Кемпи**

Музыкальная терапия как способ стимуляции психического развития ..... 162

**Anna Gankowicz**

✓ Możliwości wykorzystania muzykoterapii w procesie kształcenia przy profilaktyce dewiacyjnego zachowania młodszych uczniów ..... 167

**Część V**  
**Komunikacyjne aspekty wspierania ludzi dorosłych**

|                                                                                                            |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Małgorzata Fojcik</i>                                                                                   |     |
| ✓ Umiejętności interpersonalne i komunikacja w pracy socjalnej .....                                       | 174 |
| <i>Renata Stefańska-Klar, Alicja Juraszczyk-Stolecka</i>                                                   |     |
| ✓ Wspieranie osób doświadczających samotności .....                                                        | 180 |
| <i>Sonia Pachel</i>                                                                                        |     |
| ✓ Komunikacja pozawerbalna - znaczenie „dotyku” w psychoterapii .....                                      | 190 |
| <i>Ewa Świerczek</i>                                                                                       |     |
| ✓ Porozumiewanie się międzygeneracyjne jako forma wsparcia rodziny w procesie<br>wychowania i opieki ..... | 198 |
| <i>Zofia Kurzeja</i>                                                                                       |     |
| ✓ Porozumienie i jego rola w opiece psychosocjalnej nad człowiekiem w podeszłym wieku<br>.....             | 205 |